

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
S V 0 4 7 G	M 2 0 0	2 0 1 8 - 0 5 - 0 4
Kursnamn	Svenska språket GR (A), Svenska för ämneslärare 1	
Provnamn	Språkbeskrivning	
Ort	Sundsvall	
Termin	V18	
Ämne	Svenska språket	

MITTUNIVERSITETET
Avdelningen för humaniora
Elzbieta Strzelecka
(010 142 81 75)

TENTAMEN
Svenska språket GR (A)
Svenska för ämneslärare 1,
Språkbeskrivning, 7,5 hp
den 4 maj 2018
kl. 8.00–12.00

Försök att svara utförligt, men ändå kortfattat på frågorna. **Skriv INTE på baksidorna! Använd vid behov lösa blad.** Inga hjälpmedel är tillåtna. Tentamen består av 19 frågor (12 sidor).

Tentamen består av två delar. Den första omfattar huvudsakligen fonetik, fonologi, semantik och morfologi, den andra syntax och ordföljd. Skrivningen ger maximalt 100 poäng fördelade på 50 poäng per del. För ett godkänt resultat krävs minst 64 % på varje del dvs. minst 32 poäng. Vid underkänt på en av delarna tenteras endast denna om.

Kod: _____

LYCKA TILL!

Nedanstående textavsnitt ska du använda dig av när du ger exempel (där det efterfrågas). Texten är hämtad ur boken "Konsten att vara snäll" av Stefan Einhorn (2005 s. 143).

Framgång

Det finns en klok kinesisk berättelse om framgång. Den handlar om en fattig man som bodde med sin son och deras dyrbaraste ägodel – en häst. En dag försvann hästen. När byborna kom för att beklaga det inträffade, frågade mannen hur de visste att det som hade skett var en motgång. Efter en tid kom hästen tillbaka i sällskap med en flock vildhästar. Mannen hade plötsligt blivit rik. Åter kom byborna, och denna gång lyckönskade de mannen till hans stora framgång. Återigen svarade han med en fråga: "Hur vet ni att detta är en framgång?" När sonen började rida in hästarna blev han avkastad och bröt benet. Benet läkte ihop på ett felaktigt sätt och sonen blev halt. Byborna kom nu för att beklaga motgången som hade drabbat familjen, och mannen svarade med att undra hur de kunde veta att det inträffade verkligen var en motgång. När krig så bröt ut i landet, och alla unga män skickades till fronten, blev den haltande sonen befriad från att tjänstgöra som soldat och kunde stanna hemma i trygghet.

"Framgång" är ett viktigt begrepp, inte minst med tanke på att strävan efter framgång inom olika områden av livet.

1. Figuren nedan kallas för vokalfyrstidning. Den används för att visa var i munnen som vokalerna bildas. Tänk dig nu att du har läpparna åt VÄNSTER. Rita in i vokalfyrstidningen: (5 p)

a)

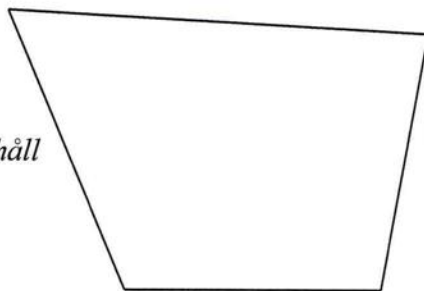
Läget för vokalen /i:/ i till exempel *fint*

Läget för vokalen /e:/ i till exempel *fel*

Läget för vokalen /ɛ:/ i till exempel *läs*

Läget för vokalen /a:/ i till exempel *mat*

Läppar åt detta håll

- b) I skolan brukar man tala om *hårda* och *mjuka vokaler*. Räkna upp dem och förklara i vilket syfte man använder dessa begrepp. Kan man tänka sig att använda andra begrepp än hårda och mjuka vokaler? Resonera kring frågan. utifrån vokalfyrstidningen.

2. Hur många fonem innehåller följande ord? (2)

trygghet _____ *stjärna* _____

gång _____ *rinna* _____

3. Ge egna exempel på ordpar som illustrerar a) synonymi, b) homonymi. Ett av orden i varje ordpar ska hämtas från texten. (2 p)

4. Förklara och exemplifiera, gärna med exempel från texten "Konsten att vara snäll"

(6 p)

a) skillnaden mellan konjunktion och subjunktion

b) skillnaden mellan substantiv och pronomen

c) skillnaden mellan interjektionen och verb.

5. Vad menas med komparation? Förklara begreppet och illustrera med minst två egna exempel. (3 p)

6. Visa hur följande ord är uppbyggda. Benämna varje morfem. Använd gärna trädidiagram. (Dela upp ordet i morfem, notera under varje rotmorfem vilken ordklass det tillhör och vid varje avledningsmorfem om det är ett prefix eller ett suffix, ange tydligt om det rör sig om en avledning eller en sammansättning. Markera även böjningsmorfem.) (6 p)

v i l d h ä s t a r

f r a m g å n g s r i k t

f e l a k t i g h e t e r

7. I textutdraget nedan finns flera verb. Sortera samtliga verb i grupper av finita (presens, preteritum, imperativ) och infinita (infinitiv, supinum, particip). (4 p)

En dag försvann hästen. När byborna kom för att beklaga det inträffade, frågade mannen hur de visste att det som hade skett var en motgång. Efter en tid kom hästen tillbaka i sällskap med en flock vildhästar.

Finita verbformer _____

Infinita verbformer _____

8. Skriv följande ord, tagna ur texten ovan, i den form som anges: (2 p)

<i>visste</i>	supinum	
<i>fattig</i>	komparativ	
<i>tjänstgöra</i>	preteritum	
<i>man</i>	bestämd form pluralis, genitiv	

9. Ange vilken ordklass de understrukna orden i texten nedan tillhör. (Som ordklassbeteckning räknas: substantiv, adjektiv, pronomen, artikel, räkneord, verb, particip, adverb, verbpartikel, preposition, konjunktion, subjunktion, infinitivmärke, interjektion.) (18 p)

1 Det finns en klok kinesisk berättelse om framgång. Den handlar om en fattig man
 2 som bodde med sin son och deras dyrbaraste ägodel – en häst. En dag försvann
 3 hästen. När **byborna** kom för att beklaga det inträffade, frågade mannen hur de
 4 visste att det som **hade skett** var en motgång. Efter en tid kom hästen tillbaka i
 5 sällskap med en flock vildhästar. Mannen hade plötsligt blivit rik. Åter kom
 6 byborna, och denna gång **lyckönskade** de mannen till hans stora framgång. Återigen
 7 svarade han med en fråga: "Hur vet ni att detta är en framgång?"
 8
 9

<i>en</i>	_____	<i>efter</i>	_____
<i>som</i>	_____	<i>plötsligt</i>	_____
<i>när</i>	_____	<i>åter</i>	_____
<i>att</i>	_____	<i>med</i>	_____

- b) Ge belägg på följande företeelser ur texten ovan. Ange **ett** (och endast ett) exempel på varje företeelse och den rad där det förekommer.

adjektiv	_____ rad _____	infinitivmärke	_____ rad _____
konjunktion	_____ rad _____	subjunktion	_____ rad _____
prepositionsfras	_____ rad _____	nominalfras	_____ rad _____

c) Precisera det ovan fetstilta substantivet *byborna* beträffande genus, numerus, species och kasus

d) Ange tempus för de fetstilta verbfraserna *hade skett* och *lyckönskade*.

e) Ange vilken sorts fraser följande uttryck utgör.

en klok kinesisk berättelse om framgång _____

i sällskap med en flock vildhästar _____

10. Vad menas med ”inre grammatik”? Ge ett resonerande svar.

(2 p)

*****DEL 2*****

11. Konstruera fullständiga meningar där ordet *att*

(2 p)

a) är en subjunktion.

b) är ett infinitivmärke.

12. Ta ut primära satsdelar i nedanstående meningar. När du har fått in alla ord i någon satsdel behöver du **inte** gå vidare och analysera inne i satsdelarna. Använd följande termer: subjekt, predikat, objekt (direkt, indirekt), predikativ, adverbial (rums-, tids-, satsadverbial osv.). Använd inga förkortningar.

(7 p)

a) *En dag försvann hästen.*

b) *När byborna kom för att beklaga det inträffade, frågade mannen hur de visste att det som hade skett var en motgång.*

c) *Efter en tid kom hästen tillbaka i sällskap med en flock vildhästar.*

d) *Mannen hade plötsligt blivit rik.*

e) *Benet läkte ihop på ett felaktigt sätt och sonen blev halt.*

13. Förklara och illustrera med exempel från texten "Konsten att vara snäll"

(4 p)

a) skillnaden mellan satsadverbial och tidsadverbial.

b) objekt och predikativ

14. a) Stryk under samtliga bisatser i nedanstående text, förstgradsbisatser med ett enkelt streck, andragsgradsbisatser med dubbelt streck osv. Stryk under alla ord som hör till respektive bisats. OBS! Poängavdrag ges för understrukna, felaktigt klassificerade strukturer. (10 p)

b) Ringa in alla satser med omvänd ordföljd.

Det finns en klok kinesisk berättelse om framgång. Den handlar om en fattig man som bodde med sin son och deras dyrbaraste ägodel - en häst. En dag försvann hästen. När byborna kom för att beklaga det inträffade, frågade mannen hur de visste att det som hade skett var en motgång. Efter en tid kom hästen tillbaka i sällskap med en flock vildhästar. Mannen hade plötsligt blivit rik. Åter kom byborna, och denna gång lyckönskade de mannen till hans stora framgång. Återigen svarade han med en fråga: "Hur vet ni att detta är en framgång?" När sonen började rida in hästarna blev han avkastad och bröt benet. Benet läkte ihop på ett felaktigt sätt och sonen blev halt.

15. Ange satsdelsbeteckning för de understrukna leden i textavsnittet nedan. (4 p)

Åter kom byborna, och denna gång lyckönskade de mannen till hans stora framgång. Återigen svarade han med en fråga: "Hur vet ni att detta är en framgång?" När sonen började rida in hästarna blev han avkastad och bröt benet. Benet läkte ihop på ett felaktigt sätt och sonen blev halt. Byborna kom nu för att beklaga motgången som hade drabbat familjen, och mannen svarade med att undra hur de kunde veta att det inträffade verkligen var en motgång.

åter _____ när sonen började rida in hästarna _____

lyckönskade _____ avkastad _____

mannen _____ benet _____

han _____ som hade drabbat familjen _____

